

ЗЕМЛЯ

БАЛАНДА

ПЛАН

Музей
Голодомору

ВЛАДА

СЕЛЯНСТВО

ХЛІБОЗАГOTІВЛІ
СОЦІАЛІСТИЧНИЙ

НАЦІОНАЛІЗОВАННІ

ГЕНОЦИД

КОНТРОЛЬ
БЕЗБОЖНИКИ

1933

КОЛГОСПНИКИ

РЕПРЕСІЇ

ПАРТІЯ

ВЛАСНІСТЬ УКРАЇНЦІ

ГОЛОДОМОР

ДЕПОРТАЦІЯ

Голодомор – геноцид:
ТЕРМІНОЛОГІЯ

ХЛІБ
Руйнування

ЗЕРНОСХОВИЩА
КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ

УДК 341.485(477)(038)

Г61

Рецензенти:

Ярослав Калакура, доктор історичних наук, професор

Наукові редактори:

C. Старовойт, В. Брехуненко, О. Стасюк

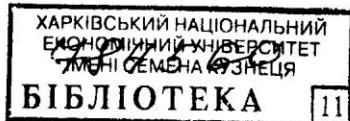
Затверджено до друку Науково-методичною радою
Національного музею Голодомору-геноциду

- Г61** **Голодомор-геноцид: термінологія /** Національний музей Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору / автор. колектив: В. Марочки, С. Старовойт, Л. Артеменко, Д. Байкевич, І. Батирєва, О. Вигодованець, Я. Грінько, М. Костів, Ю. Коцур, Т. Кравчук, І. Курганска, К. Лук'янець, Т. Сопронюк, Я. Городняк, Г. Голубєва. -К.: Майстер книг, 2019. – 64 с.

ISBN 978-617-7652-29-7

Науково-популярне видання, що містить роз'яснення найчастіше вживаних термінів, пов'язаних зі злочином Голодомору-геноциду. Адресоване краєзнавцям, викладачам, вчителям, студентам, школярам – широкому колу читачів, зацікавлених історією України.

УДК 341.485(477)(038)

ISBN 978-617-7652-29-7

© Національний музей Голодомору-геноциду,
Інститут дослідження Голодомору, 2019.
© Автори, 2019.

Зміст

Передмова	3	Державне політичне управління .....
Голодомор	5	УСРР .....
Геноцид	6	Жертви Голодомору .....
Голод	7	Загороджувальні загони .....
Голодовка	7	Закон про 5 колосків .....
Голодова катастрофа	7	Закон України «Про Голодомор 1932–1933 років в Україні» .....
Масовий штучний голод	7	Закриті розподільники .....
Загальносоюзний голод	8	Закриті їдальні .....
Адміністративне вислання	9	Засипний пункт .....
Артіль сільськогосподарська	9	Індуси .....
Баланда	10	Канібалізм .....
Безбілковий набряк (безбілкове опухання, ББО)	10	Контрактація .....
Безпритульні діти	10	Колективізація .....
Безбожники	11	Колгоспний рух .....
Бригада	12	(колгоспизація) .....
Бригадир	12	Колгоспник .....
Буксирні бригади	13	Контрольна комісія Робітничо-селянської інспекції УСРР .....
Бідняки	13	Куркуль .....
Виселки	14	Липники, лип'янки .....
Виконавці Голодомору	14	Маторженики .....
Відхідництво	15	Машинно-тракторні станції .....
Волинки	16	Мірчук .....
Громадське харчування	16	Місця масового поховання жертв Голодомору .....
Двадцятип'ятитисячники	17	Насіннєві фонди .....
Десятихатники/двадцятихатники	18	27
		28

Натуральний аванс	28	Розпродаж майна	44
Натуральний штраф	29	Розстрільні справи	45
Об'їздчики	30	Саботаж	46
Об'єднане державне політичне управління СРСР	30	Свідок Голодомору	47
Одноосібники	31	Сільський актив	48
Оперативні заходи	31	Соцзмагання	48
Організатори Голодомору	32	Судові репресії	49
Пайок	32	Сурогат	50
Паспортизація в СРСР	33	Твердоздавець	51
Переселення колгоспів з РСФРР	34	Територія Голодомору	52
Підкідні (підкідьки, підкинуті немовлята)	34	Торгзін	53
План до двору	35	Трансгенераційні наслідки Голодомору	54
Позасудові репресії	36	Трійки	55
Політвідділи машинно-тракторних станцій	36	Трудодень	56
Політичні репресії	37	Трупоїдство	57
Постгеноцидний синдром	38	Товариство спільногоОборобітку землі	58
Постраждалі від Голодомору	38	Ударництво	58
П'ятиденка	39	Уповноважені	
Радгоспи	40	із хлібозаготівель	59
Режим «чорних дощок»	41	Усуспільнення	59
Робітничо-селянська міліція	42	Ухильники	59
Робсількори	43	Хлібозаготівлі	60
Розкуркулення	44	Червоні валки	61
		Червона мітла	61
		Щуп	61